

CENTRUL CULTURAL MUNICIPAL “ GEORGE COSBUC”

BISTRITA

Edificiul cultural municipal, fosta casa de cultura a municipiului Bistrita si *Geverbenverein-ul* (Casa asociatiei meseriasilor) din Parcul Mare al municipiului Bistrita, situata pe str. Albert Berger la nr. 10, figureaza pe Lista Monumentelor Istorice emisa in anul 2004 cu numarul de cod BN-II-m-A-01449, facand parte din Ansamblul protejat al orasului.

Cladirea poate fi inclusa intre exemplele arhitecturale marcante ale asezarii de pe malul Bistritei, ridicat in vecinatatea unor monumente de mare valoare patrimoniala edificate intre a doua jumătate a secolului al XIII-lea si secolul al XVIII-lea, precum bisericile franciscana (actualmente ortodoxa) , evanghelica si minorita, o aripa (rasariteana) din cladirea conventului Dominican “ Sfanta

Cruce” - azi Caminul pentru personae varstnice, fragmente din incinta de fortificatie a cetatii si remarcabile exemple ale arhitecturii civile din Piata Centrala si nu numai (Ansamblul Sugalete – Casa parohiei evanghelice, Casa Petermann, Casa Familiei Beuchel, Casa Argintarului, etc.) .

Casa “Asociatiei meseriasilor “ din Bistrita se vroia un edificiu care raspundea unor caracteristici specifice, proprii la doua cerinte de arhitectura, acela de sediu al reuniunilor acestei societati, cu caracter economic si social dar si acela a unei locatii cu destinatie culturala, sala de spectacole si sala de dans. Trebuie remarcat ca gustul pentru spectacole si baluri se dovedise apreciabil in Transilvania

si faptul ca trupe teatrale autohtone, si nu numai, isi incepusera activitatea inca de la sfarsitul secolului al XVIII-lea, poate si mai devreme, cu cel putin doua veacuri, daca luam in considerare activitatea formatiilor alumniale, adica a elevilor si studentilor unor

seminarii teologice sau aceea de fastuos spectacol (teatru, opera, concerte de orga) de pe langa unele curti episcopale (Episcopia catolica din Oradea inainte de toate) .

Demararea unor asemenea programe de ridicare a unor sedii speciale, proprii acestei activitati a inceput mai tarziu decat in Europa occidentala si centrala din pricina lipsei unor surse financiare importante, pe care orasele transilvane sau unii mecenati bine intentionati nu si le permiteau la acea vreme. In egala masura racordarea la exemplele europene impunea alte prioritati (programe scolare precum constructia de gimnazii si sedii de invatamant universitar, programe pentru spitale, programe pentru biblioteci, programe pentru armata etc.). Abia de la inceputul secolului XX, cand in conditiile unei vizibile prosperitati s-au putut aloca fonduri, bugetele unor orase vor putea sa prevada si vor putea acoperi cheltuielile necesare realizarii lor. Primul dintre teatre se va inaugura la Sibiu din initiativa tipografului Martin Hochmeister, in 1787, fiind urmat de cel din Cluj ridicat intre 1804 – 1821

Graffiti - Terence de Sibiu - Beszterce.

de arh. Anton Schultz si Anton Alfoldi.

Sibiu - Beszterce.
Alte-Bauz - Setaf ulca.

O anume rigoare si cerintele epocii impun activitatea in regiunea noastra a unor firme specializate in astfel de programe de spectacole, cum va fi aceea a biroului de arhitectura Fellner si Helmer din Viena, autoarea planurilor pentru Teatrele

Orasenesti din Timisoara (1871 – 1875) si Oradea (1899 – 1900).Proiectele pentru cladirea Asociatiei Mestesugaresti (Gewerbehaus) din Bistrita au fost elaborate de catre arhitectul vienez Peter Paul Brang. Planurile si sectiunile acestui proiect, pastrate in Arhivele Orasului Bistrita, au fost semnate de catre acesta la data de 1895, la Viena. Peter Paul Brang face parte din lunga serie a arhitectilor vienezi activi in diferitele regiuni ale imperiului austro – ungar , el avand si importante proiecte in afara tarii sale, specialitatea sa au constituit-o genurile arhitecturale legate de loisir, forme arhitectonice legate de petrecerea timpului liber, ca salile de spectacol, baile, activitatile sportive. Alte doua comenzi primite in Transilvania sunt Cazinoul din Vatra Dornei (1895 – 1897) si edificiul patinoarului din Brasov (1894).

De-a lungul timpului, cladirea a fost pe rand casa a asociatiilor mestesugaresti, apoi Casa de cultura, iar acum poarta denumirea de Centru Cultural, dar menirea ei a fost dintotdeauna aceeaasi, promovarea actului cultural.